

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 59/2567

ศาลแขวงอุบลราชธานี ศาลผู้ส่งความเห็น ศาลปกครองอุบลราชธานี ศาลผู้รับความเห็น นาง ก. โจทก์
องค์การบริหารส่วนตำบลนาพิน ที่ 1 กับพวกรวม 2 คน จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้นาง ก. เป็นโจทก์ยื่นฟ้ององค์การบริหารส่วนตำบลนาพิน ที่ 1 นางส. ที่ 2 จำเลย ว่า โจทก์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 19007 ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายว. เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2566 ผู้รับเหมาซึ่งประมูลงานจากจำเลยที่ 1 นำรถแบคโฮมาขุดคลองปรับสภาพที่ดินเป็นถนนและวางท่อระบายน้ำรูก้ำเข้ามาในที่ดินของโจทก์ตลอดแนวด้านทิศตะวันตกความยาวประมาณ 192 เมตร ความกว้างประมาณ 1.50 ถึง 2 เมตร และขุดถอนต้นไม้ในที่นาของโจทก์รวม 9 ต้น โดยไม่ได้รับความยินยอมจากโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระเงินพร้อมดอกเบี้ย จำเลยให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ จำเลยที่ 1 ได้จ้างเหมาวางท่อระบายน้ำพร้อมทำถนนบนท่อระบายน้ำเพื่อเป็นทางสาธารณะความกว้าง 3 เมตร ยาวตลอดแนวคลองชลประทานและรื้อถอนต้นไม้และรากไม้ออกจากคลองชลประทาน ไม่ได้ขุดหรือตัดต้นไม้หรือก่อสร้างรูก้ำที่ดินของโจทก์ จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า ข้อพิพาทคดีนี้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลแขวงอุบลราชธานีเห็นว่า การจะวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองกระทำละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ เป็นเพียงผลของการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินพิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลยทั้งสอง ซึ่งหากศาลวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ การที่จำเลยทั้งสองกระทำการดังกล่าวโดยไม่ได้รับความยินยอมจากโจทก์ก็เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ แต่หากที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จะเป็นผลให้จำเลยทั้งสองมีอำนาจเข้าไปขุดคลองปรับสภาพที่ดินจากคันนาให้เป็นถนนและนำท่อระบายน้ำมาวางในถนนดังกล่าวโดยไม่เป็นละเมิด ดังนั้น ข้อพิพาทในคดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดและสิทธิในที่ดินที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองอุบลราชธานีเห็นว่า การที่โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองดำเนินการขุดคลองและปรับสภาพที่ดินรูก้ำเข้ามาในที่ดินของโจทก์ รวมทั้งขุดถอนต้นไม้ของโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครองตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ให้อำนาจไว้ส่วนปัญหาที่ว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ หรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นเพียงประเด็นเกี่ยวพันที่ศาลปกครองจำเป็นต้องวินิจฉัยก่อน จึงจะวินิจฉัยประเด็นพิพาทในคดีนี้ว่า จำเลยทั้งสองได้กระทำละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ คดีนี้จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดที่เกิดจากการแย่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองระหว่างเอกชนด้วยกัน อันจะถือว่าเป็นการโต้แย้งกันเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน แต่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา 197 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

คดีปกครอง พ.ศ. 2542 คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้องค์การบริหารส่วนตำบลนาพิน จำเลยที่ 1 เป็นราชการส่วนท้องถิ่น จึงเป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และนางส. ในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาพิน จำเลยที่ 2 เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และโดยที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 (1) บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก กับมาตรา 68 (3) บัญญัติให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ และ (8) บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. 2553 ข้อ 6 กำหนดว่าอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามข้อ 5 เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ซึ่งเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้จำเลยที่ 1 ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังนั้นกรณีจึงเป็นคดีพิพาทตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) ประกอบมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/59/2567>